

at der kunde tænkes at komme paa Markedet en stor Mængde Obligationer — og her kommer jeg til at berøre ogsaa de to andre ærede Talere. Hvad det Første angaar, søgte den høitærede Finansminister undertiden i sin Tale at fremstille Fremtiden saaledes, at man vilde faae højere Kornpriser, medens han til andre Tider mente, at der kunde tænkes at ville komme meget lave Kornpriser. Men selv om dette nu er sandt — hvad jeg strax skal komme til — er dette dog noget helt Andet, end at det tillige skulde kunne indtræffe paa en saadan Maade, at der af Afløserne lod sig gjøre nogen fornuftig Beregning med Hensyn dertil. At de Erfaringer, som vi have fra Fortiden, skulde være saaledes beklafne, at der foreligger bestemte Data, hvorefter Enkeltmand kan gjøre sin Beregning, saa at Yderen skulde kunne sige: Nu er netop den heldige Tid kommen for mig til at afløse, og omvendt Tiende-eieren til en anden Tid skulde kunne sige: Nu er den heldige Tid kommen for mig til at forlange Afløsning, det maa jeg modsigte at være Tilfældet. Se vi hen til Fortidens Erfaring, da er det ganske sikkert saa, at der har været en overordentlig Væksen i Kornpriserne; men for ikke at tale om, at en stor Del af disse ere begrundede i ganske andre Forhold end Kornets Værdi, hvad Finansministeren igaar ogsaa berørte, navnlig i Pengevæsenets flette Tilstand, saa er der ved Siden deraf to Omstændigheder, som man maa lægge Mærke til. Den ene er, at det er aldeles ikke muligt at paavise f. Ex. bestemte Perioder, hvori saaledes dels de højere, dels de lavere Priser regelmæssig ere vendte tilbage. Skulde det være muligt at gjøre nogen Kalkulation i saa Henseende, maatte man i hvert Tilfælde udtrække Tiden over en lang Række af Aar, 50 til 100 Aar. Men det Andet er dette, at hvis man fra Fortiden vilde slutte til Fremtiden, og derefter udbrage, at vi ligesaa vel kunne vente at faae stærke Svingninger i Kornpriserne i Fremtiden, som det har været Tilfældet i Fortiden, saa vil man vistnok tage meget feil. Det er ikke muligt at sige noget Bestemt om, hvorvidt Kornpriserne i det Hele ville stige eller falde; thi hvad der har Indflydelse derpaa, kan forandre sig paa en saadan Maade,

at man fornuftigvis ikke vil kunne gjøre nogen Beregning i saa Henseende. Men hvad man kan sige, er, at det kan fornuftigvis ventes, at ikke de samme Prissvingninger ville finde Sted i Fremtiden som tidligere; og hvorfor? Fordi de to Forhold, som i Fortiden øvede den væsentligste Indflydelse paa de store Prissvingninger, har man nu fundet Midler imod. Og hvad er det for Midler? Det er Kommunikationsmidlernes Forbedring og Algerbrugets Udvikling. Hvad angaar det Første, da vare Kornpriserne tidligere stedlige, og hvorfor? Fordi Kommunikationsmidlerne da vare i en overordentligt slet Tilstand; vi behøve ikke at gaa saameget langt tilbage; det er vel knap en Mennefsalder siden, at det næsten var umuligt at transportere betydelige Kornvarer ved de Transportmidler, der da vare tilstede, medens derimod Tilstanden nu er en ganske anden; idet man ikke alene ved Nutidens Handelsforbindelser har ganske anderledes Kundskab om, hvorledes Tilstanden er paa de forskjellige Steder, men ogsaa har ganske andre lette og billige Transportmidler, der navnlig ved Brugen af Dampkraften væsentlig bidrage til at udjevne Kornpriserne. Man kan i vor Tid flytte Kornvarer i Mæsser og til billige Omkostninger, som man tidligere ikke havde nogen Tanke om. Hvad der dernæst maa siges at have haft væsentlig Indflydelse paa Kornpriserne Væksen, er, at man ikke tidligere kjendte Midlerne til at beherske de Naturkræfter, der have Indflydelse paa, om der fremkommer en rig eller en daarlig Høst; man havde ikke tidligere Kjendskab til eller Herredømme over disse Naturkræfter i Sammenligning med, hvad der nu er Tilfældet. Man har ganske vist i saa Henseende endnu ikke naaet en fuldkommen Tilstand; men det er naaet, at man i en ganske anderledes Grad end nogensinde før kan beregne Høsten af almindeligt Jord; man kan nu dels ved bedre Algerbrugsmetoder, dels ved Anvendelsen af bedre Redskaber, ved Jordens Afvisning osv. berede Jorden saaledes, at Høsten af jevn, god Jord bliver beregnelig, naar der ikke er ganske særegne klimatiske Forhold tilstede, paa en ganske anden Maade end tidligere. Saaledes er i vor Tid netop opnaaet, at, hvad